

Ministru kabineta pārstāvja starptautiskajās cilvēktiesību institūcijās darba pārskats par 2006.gadu

I. MINISTRU KABINETA PĀRSTĀVJA STARPTAUTISKAJĀS CILVĒKTIESĪBU INSTITŪCIJĀS DARBĪBAS VIRZIENI

1. Saskaņā ar Ministru kabineta 1998.gada 17.marta noteikumiem Nr.92 “Noteikumi par Ministru kabineta pārstāvēšanu starptautiskajās cilvēktiesību institūcijās”, Ministru kabineta pārstāvim (turpmāk Pārstāvis) ir trīs galvenie uzdevumi:
 - pārstāvēt Ministru kabineta¹ intereses Eiropas Cilvēktiesību tiesā (turpmāk – Tiesa);
 - pārstāvēt Ministru kabineta intereses ANO specializēto procedūru ietvaros;
 - nodrošināt nacionālo ziņojumu par Latvijai saistošo starptautisko daudzpusējo līgumu izpildi sagatavošanu, iesniegšanu un aizstāvēšanu starptautiskajās cilvēktiesību institūcijās.
2. 2006.gadā Ministru kabineta pārstāvja starptautiskajās cilvēktiesību institūcijās birojā (turpmāk - Birojs) strādāja 4 darbinieki (ieskaitot Pārstāvi) pilnas slodzes darbā.
3. Ziņojumā apkopotā statistika, tabulas un grafiki attiecināma uz sūdzībām un iesniegumiem laika posmā no 2006.gada 1.janvāra līdz 2006.gada 31.decembrim, savukārt atsevišķi punkti atsaucas uz jaunākajiem faktiem par lietu virzību Tiesā un ANO, kas notikuši līdz 2007.gada 30.jūnijam.

II. MINISTRU KABINETA INTEREŠU PĀRSTĀVĪBA EIROPAS CILVĒKTIESĪBU TIESĀ

4. Pārstāvot Ministru kabineta intereses Tiesā, Pārstāvis:
 - a. seko Tiesas tiesvedībā saņemtajiem un Latvijas valdībai komunicētajiem iesniegumiem² pret Latviju un Tiesas noteiktajos termiņos dara zināmu un aizstāv valdības viedokli, pirms tam konsultējoties ar atbildīgajām valsts institūcijām;
 - b. sniedz atbildes valdības vārdā uz jebkuriem citiem Tiesas uzdotajiem jautājumiem Tiesas noteiktajos termiņos;

¹ Termins “Ministru kabinets” tiek lietots apzīmējot valsts institūciju, kamēr termins “valdība” tiek lietots attiecībā uz izpildvaru kopumā.

² **Iesniegums** ir dokuments, kuru iesniedzējs nosūta Tiesai (šajā pārskatā minēts arī kā **lieta**), savukārt iesniegumā iesniedzējs var iekļaut vairākas **sūdzības**, tādēļ sūdzību skaits pārsniedz iesniegumu skaitu. AMzino_060807; Ministru kabineta pārstāvja starptautiskajās cilvēktiesību institūcijās darba pārskats par 2006.gadu

- c. sagatavo un iesniedz Ministru kabinetam ziņojumu par valdības nostāju lietā² gadījumos, kad ir nepieciešams pieņemt lēmumu par mierizlīgumu, kad Tiesa pieņem lēmumu par lietas pieņemšanu izskatīšanai pēc būtības, kad Tiesa lietā nozīmējusi mutisko noklausīšanos, kad Tiesa lietā pieņēmusi valdībai nelabvēlīgu spriedumu un kad ir nepieciešams norīkot *ad hoc* tiesnesi lietā;
- d. nodrošina valdības komentāru, Tiesas spriedumu tulkošanu un publicēšanu, iesaka un koordinē veicamos individuālos (kompensācijas izmaksa un tiesību aizskāruma rezultātā zaudēto tiesību atjaunošana) un vispārējos pasākumus Tiesas sprieduma izpildei;
- e. Ziņo Eiropas Padomes Ministru vietnieku komitejai par Tiesas spriedumu izpildes gaitu.

II.1. Iesniegumu un sūdzību dinamika Tiesā

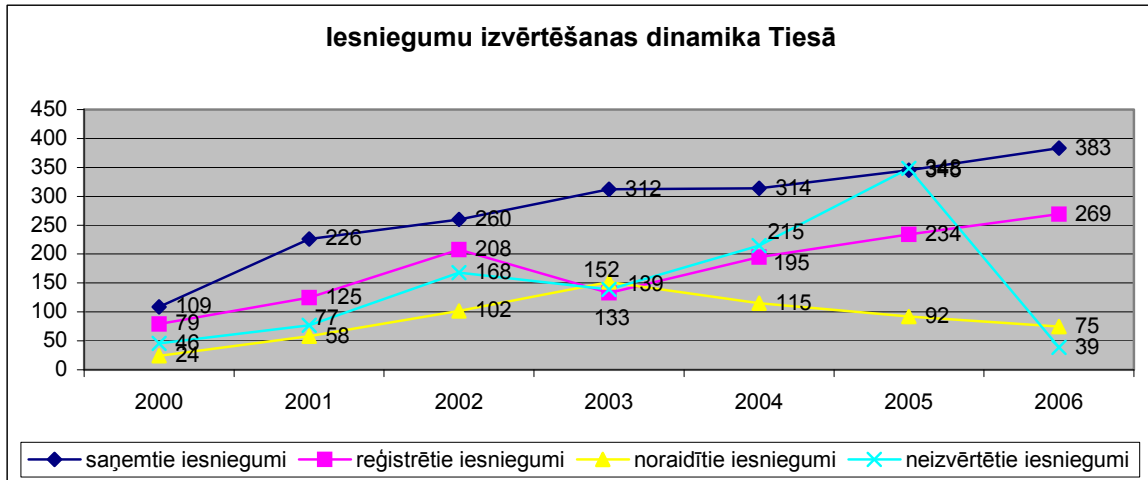
5. 2006.gadā Tiesas darba apjoms attiecībā uz pret Latviju iesniegtajām lietām salīdzinoši ar iepriekšējiem gadiem ievērojami pieauga gan attiecībā uz spriedumu, gan komunicēto iesniegumu skaitu. Kopš 2005.gada 6.septembra profesore Ineta Ziemele ir ievēlēta kā tiesnese no Latvijas Tiesā.
6. Līdz 2007.gada 30.jūnijam Biroja lietvedībā valdības komentāru sniegšanai no Tiesas kopā bija saņemti 123 iesniegumi, kas ir 122 lietas, jo divi iesniegumi tika apvienoti vienā lietā (attiecīgi 2006.gada 31.decembrī - 98 iesniegumi, jeb 97 lietas). No visiem šiem iesniegumiem Biroja aktīvajā lietvedībā uz 2007.gada 30.jūniju atradās 95 iesniegumi, tajā skaitā 20 lietas, kurās Tiesas pasludinātais spriedums vai lēmums bija stājies spēkā, bet galīgā rezolūcija par sprieduma vai lēmuma izpildi pagaidām nav pieņemta³, kā arī 2 lietas, kurās Tiesas Palātas pasludinātie spriedumi tika pārsūdzēti un pieņemti izskatīšanai Tiesas Lielajā palātā. Kopumā, Tiesa pieņēmusi lēmumus⁴ un spriedumus, kas šobrīd stājušies spēkā 48 lietās (no tiem 3 lietās Latvija bija iesaistījiesies trešās puses statusā).
7. Saskaņā ar Tiesas apkopotiem statistikas datiem, 2006.gadā Tiesā no Latvijas tika saņemti 383 iesniegumi, taču liela daļa šo iesniegumu netika reģistrēti, jo acīmredzami bija neievēroti procesuālie nosacījumi, lai uzsāktu tiesvedību. Tā 2006.gadā no 383 iesniegumiem Tiesā ir reģistrēti tikai 269 iesniegumi. Savukārt no jau ieregistrētajiem iesniegumiem (arī par iepriekšējiem gadiem) 2006.gadā ir noraidīti 75 iesniegumi – šīs lietas tiek izslēgtas no Tiesas lietu reģistra un valdībai nav jāsniedz par tām komentāri (skat.Tabulu Nr.1).

³ 2006.gadā tika veikti pasākumi šo spiedumu un lēmumu izpildei, skat. 30. rindkopu

⁴ Lēmumi par lietu noraidīšanu kā nepieņemamu tālākai izskatīšanai, kā arī lēmumi par mierizlīgumu.

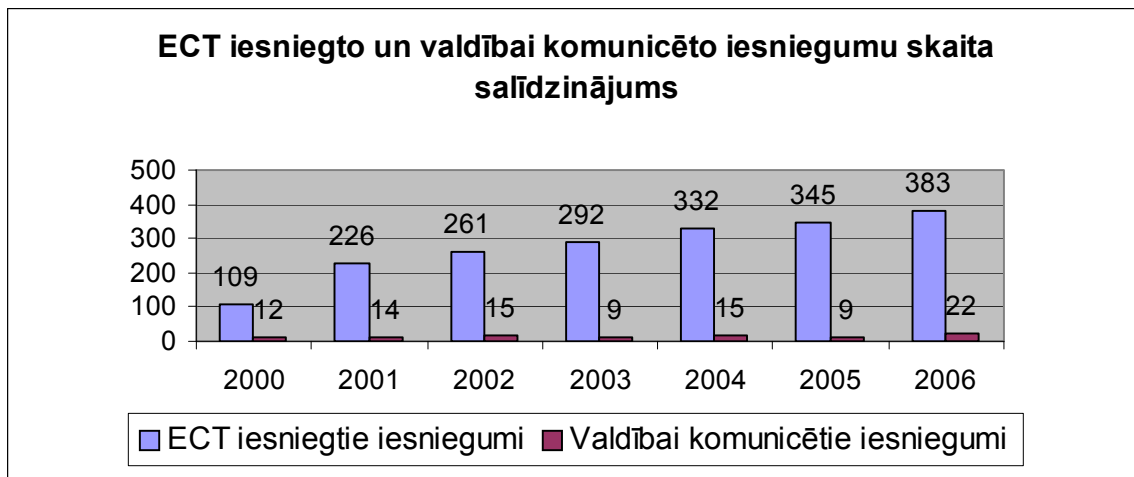
AMzino_060807; Ministru kabineta pārstāvja starptautiskajās cilvēktiesību institūcijās darba pārskats par 2006.gadu

Tabula Nr.1

8. 2006.gadā valdības komentāriem tika nosūtīti 22 jauni iesniegumi. Salīdzinoši – 2005.gada laikā Birojs saņēma Tiesas lūgumu komentēt 9 jaunus iesniegumus, 2004.gada laikā bija saņemts lūgums komentēt 15 jaunus iesniegumus, 2003.gadā – 9 iesniegumus, bet 2002.gadā – 15 iesniegumus. 2007.gada pirmajos sešos mēnešos valdības komentāriem nosūtīti jau 26 iesniegumi⁵. Prognozējams, ka valdībai komunicēto lietu skaits turpinās pieaugt, jo arī Tiesā reģistrēto iesniegumu skaits ar katru gadu palielinās. (skat.Tabulu Nr.2). Turklāt jāņem vērā, ka pret Latviju pieņemtie Tiesas spriedumi mudina cilvēkus sūdzēties par līdzīgiem gadījumiem.

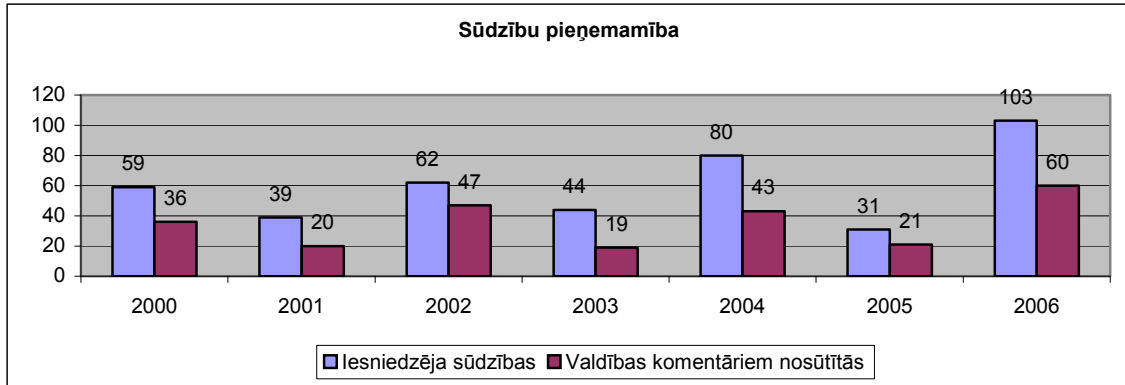
Tabula Nr.2

⁵ Viens no iesniegumiem jau ticis komunicēts valdībai jo iesniedzējs atradās ieslodzījumā un uzskatīja, ka valsts institūcijas viņam ir radījušas šķēršļus brīvai saziņai ar Tiesu. Pēc tam, kad tika nosūtītas iesniedzēja krimināllietā esošo procesuālo dokumentu kopijas un sniegta informācija par iesniedzējam it kā radītajiem šķēršļiem sazināties ar Tiesu, valdība ir saņēmusi atkārtotu lūgumu sniegt komentārus par iespējamiem šķēršļiem iesniedzēja saziņai ar Tiesu, papildus komentējot arī sūdzības par citiem iespējamiem Konvencijas pārkāpumiem.

9. Tā kā iesniedzēji visbiežāk sūdzas par vairākiem iespējamiem Konvencijas vai tās protokolu pantu pārkāpumiem, Tiesa jau sākotnējā stadijā izvērtē visu sūdzību² pamatotību, daudzas no iesniedzēju sūdzībām noraida kā nepamatotas un valdībai lūdz komentārus tikai par atsevišķām sūdzībām. Tabulā Nr.3 redzama noraidīto sūdzību dinamika stadijā, kad sūdzība tiek nosūtīta valdības komentāriem.

Tabula Nr.3

10. Zemāk norādītajā Tabulā Nr.4 ir sniegts to sūdzību apkopojums, kuras nosūtītas valdībai komentāru sniegšanai. Ņemot vērā, ka gandrīz visās saņemtajās lietās sūdzību iesniegusi persona uzskata, ka pārkāpti vairāki Konvencijas vai tās protokolu panti, tabulā viens un tas pats iesniegums var parādīties attiecībā uz vairākiem Konvencijas vai tās protokolu pantiem. Turklāt jāņem vērā, ka sūdzības par iespējamiem Konvencijas 13.panta un 14.panta pārkāpumiem vienmēr ir saistītas ar sūdzību arī par kādu citu Konvencijas vai tās protokolu pantu.

Tabula Nr.4

Konvencijas pants	Sūdzības							Kopā
	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	
2.pants (tiesības uz dzīvību)		1					1	2
3.pants (spīdzināšanas aizliegums)	3		4	2	4		10	23
5.pants (tiesības uz personisko brīvību un drošību)	4		16	1	15	5	5	46
6.pants (tiesības uz taisnīgu tiesas procesu)	7	3	13	6	9	10	22	70
7.pants (sodišanas bez tiesas nepieļaujamība)							1	1
8.pants (tiesības uz privātās dzīves un ģimenes dzīves neaizskaramību)	7	5	9	1	5	1	3	31
9.pants (tiesības uz reliģijas brīvību)	1			1	1		2	5
10.pants (tiesības uz vārda brīvību)		3			1			4
11.pants (tiesības uz biedrošanās brīvību)		1						1
12.pants (tiesības noslēgt laulību)	1							1
13.pants (tiesības uz efektīvu	2	1	2	1	1	2	11	20

aizskarto tiesību aizsardzību)								
14.pants (diskriminācijas aizliegums)	2	2		2	3		1	10
34.pants (tiesības netraucēti sazināties ar Tiesu)	2	3	2	1	3			11
1.protokola 1.pants (tiesības uz īpašumu)	1	2		3	1	2	4	13
1.protokola 2.pants (tiesības uz izglītību)	1							1
1.protokola 3.pants (tiesības uz brīvām vēlēšanām)	2	1		2				5
4.protokola 2.pants (pārvietošanās brīvība)	1							1
4.protokola 3.pants (pilsoņu izraidīšanas aizliegums)	2							2
4.protokola 4.pants (ārvalstnieku kolektīvas izraidīšanas aizliegums)	1							1
7.protokola 2.pants (tiesības uz apelāciju krimināllietās)			1	1				2
Kopā:	37	22	47	21	43	20	60	250

11. No tabulā sniegtās informācijas izriet, ka visvairāk 2006.gadā valdībai komunicētas sūdzības par tiesībām uz taisnīgu tiesas procesu iespējamiem pārkāpumiem (Konvencijas 6.pants) un tiesībām uz efektīvu aizskarto tiesību aizsardzību iespējamiem pārkāpumiem (Konvencijas 13.pants). Raksturīgi, ka 2006.gadā valdībai komunicētie iesniegumi satur sūdzības par tiesībām uz personisko brīvību un drošību (Konvencijas 5.pants) kopā ar sūdzībām par tiesībām uz lietas savlaicīgu izskatīšanu taisnīgā tiesā (Konvencijas 6.panta 1.punkts), kā arī sūdzības par tiesībām uz īpašumu (Konvencijas 1.protokola 1.pants) saistībā ar sūdzībām par tiesībām uz lietas savlaicīgu izskatīšanu taisnīgā tiesā (Konvencijas 6.panta 1.punkts).

12. No visām aktīvajām lietām⁶, dalot tās pēc nozarēm, Biroja lietvedībā 2006.gada 31.decembrī atradās 33 iesniegumi par iespējamiem cilvēktiesību pārkāpumiem krimināllietās, 7 iesniegumi saistībā ar administratīvajām lietām, un 16 iesniegumi saistībā ar civillietām. Tabulās Nr.5, Nr.6 un Nr.7 ir apkopotas raksturīgākās sūdzības katrā tiesību nozarē uz 2006.gada 31.decembri:

⁶ Lietas, kur Tiesa nav pieņēmusi spriedumu, kas stāties spēkā vai lēmumu par mierizlīgumu vai sūdzības noraidīšanu kā neatbilstošu tālākai izskatīšanai.
AMzino_060807; Ministru kabineta pārstāvja starptautiskajās cilvēktiesību institūcijās darba pārskats par 2006.gadu

Tabula Nr.5

Sūdzības krimināllietās:	Skaits
Kriminālprocesa ilgums (6.1. pants)	19
Uzturēšanas apstākļi cietumos/izmeklēšanas cietumos, policijas īslaicīgās aizturēšanas izolatoros; vardarbība pret aizturētajiem, apcietinātajiem un ieslodzītajiem (3.pants)	17
Aizturēšanas/apcietinājuma ilgums (5.3 pants)	11
Tiesības uz efektīvu aizskarto tiesību aizstāvību (13.pants)	9
Tiesības tikties un sazināties ar ģimeni, tiesības uz korespondenci (8.pants)	8
Procesuālās tiesības (nodrošināt tulkus, pieaicināt lieciniekus)(6.3. pants)	7
Aizturēšanas/apcietinājuma pamatotība (5.1 pants)	6
Tiesības netraucēti sazināties ar Tiesu (34.pants)	6
Tiesības griezties tiesā, lai lemtu par aizturēšanas un apcietinājuma likumību un pamatotību (5.4.pants)	4
Tiesības uz reliģijas brīvību (9.pants)	4
Nevainīguma prezumpcijas ievērošana (6.2 pants)	2

Tabula Nr.6

Sūdzības civillietās:	Skaits
Tiesas procesa ilgums, tiesvedības procesuālie pārkāpumi (termiņu ievērošana, pārsūdzības forma un kārtība, tiesu objektivitāte) (6.1 pants)	18
Tiesības uz īpašumu - nekustamo, pensiju, vērtspapīriem (1.protokola 1.pants)	13
Tiesības uz efektīvu aizskarto tiesību aizstāvību (13.pants)	9
Diskriminācijas aizliegums (14.pants)	6
Tiesības netraucēti sazināties ar Tiesu (34.pants)	2

Tabula Nr.7

Sūdzības administratīvajās lietās:	Skaits
Tiesības uz ģimenes un privāto dzīvi (8.pants)	4
Diskriminācijas aizliegums (14.pants)	2

II.2. Tiesas lēmumi un lietu izskatīšana

13. 2006.gadā, pēc valdības komentāru sniegšanas, Tiesa ir pieņēmusi 10 lēmumus par sūdzību pieņemšanu izskatīšanai pēc būtības sekojošās lietās: “*Ž pret Latviju*”, “*Andrejeva pret Latviju*”, “*Vikulovi pret Latviju*”, “*Vistiņš un Perepjolkins pret Latviju*”, “*Vasiļevskis pret Latviju*”, “*Ņikitenko pret Latviju*”, “*Miholapa pret Latviju*”, “*Zaicevs pret Latviju*”, “*Diena un Ozoliņš pret Latviju*” un “*Pacula pret Latviju*”.
14. Laikā no 2000.gada līdz 2006.gada beigām, pēc valdības komentāru saņemšanas, Tiesa ir atzinusi par nepieņemamām izskatīšanai pavisam 17 lietas. 2006.gadā tika pieņemti 6 lēmumi par sūdzību noraidīšanu. Visus šos lēmumus pieņēma Tiesas Palātas³, un tikai 4 lietas no tām bija komunicētas valdībai komentāru sniegšanai:

³Svarīgi ir atzīmēt, ka sākotnējā stadijā, saskaņā ar Konvencijas 28.pantu, jautājumu par sūdzības atbilstību Konvencijas 34.pantam var izskatīt Komiteja, kas sastāv no trim tiesnešiem. Šis Komitejas lēmums ir galīgs AMzino_060807; Ministru kabineta pārstāvja starptautiskajās cilvēktiesību institūcijās darba pārskats par 2006.gadu

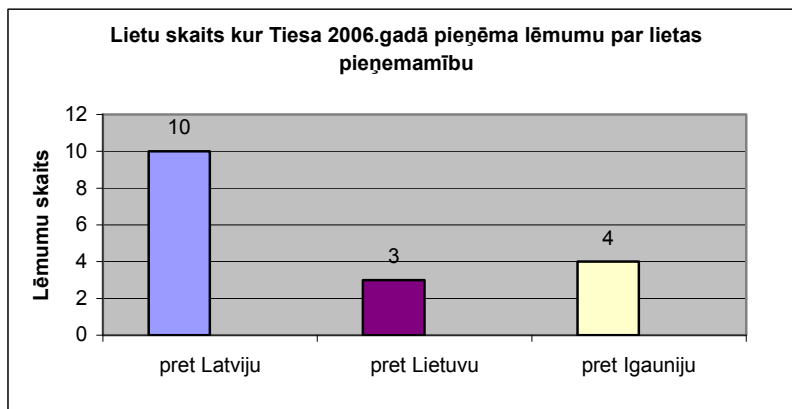
- a. 2006.gada 6.aprīlī, pēc valdības komentāru saņemšanas, Tiesa atzina par nepieņemamu izskatīšanai lietu “*Fjodorova pret Latviju*”, kurā iesniedzēja, atsaucoties uz Konvencijas 8.pantu sūdzējās, ka izraidīšana no Latvijas teritorijas ir nepamatota iejaukšanās viņas tiesībās uz privātās un ģimenes dzīves neaizskaramību. Tiesa secināja, ka izbraukšanas rīkojuma atcelšana un uzturēšanās atļaujas izsniegšana ir pietiekama, lai iesniedzēja vairs nevarētu pretendēt uz “cietušās” statusu Konvencijas izpratnē.
- b. 2006.gada 23.maijā, pēc valdības komentāru saņemšanas, Tiesa atzina par nepieņemamu izskatīšanai lietu “*S.Dmitrijevs pret Latviju*”, kurā dažādu sūdzību starpā iesniedzējs sūdzējās par viņa tiesību uz bezmaksas paša izvēlētu juridisko palīdzību pārkāpumu un nacionālās tiesas atteikumu noprotināt ekspertu un liecinieku (Konvencijas 6.panta 3.daļa). Tiesa savā lēmumā norādīja, ka saskaņā ar lietas materiāliem nedz iesniedzējs, nedz viņa advokāts nav skaidri lūguši apelācijas instances tiesu izsaukt un noprotināt minēto tiesu ekspertu. Papildus, Tiesa norādīja, ka liecību un pierādījumu pieņemamība pirmām kārtām ir atkarīga no attiecīgās valsts tiesību normām un ka parasti nacionālajām tiesām ir pašām jāizvērtē tām iesniegtie pierādījumi.
- c. 2006.gada 28.septembrī Tiesa atzina par nepieņemamu izskatīšanai lietu “*Korizno pret Latviju*”, kurā iesniedzējs atsaucoties uz Konvencijas 5.panta 1.daļu sūdzējās par to, ka viņam nepamatoti tika atņemta brīvība, atsaucoties uz Konvencijas 5.panta 5.daļu sūdzējās par Tieslietu ministrijas un Latvijas tiesu atteikumu atlīdzināt viņam zaudējumus sakarā ar viņa it kā pretlikumīgo turēšanu apcietinājumā, bet pamatojoties uz Konvencijas 1.protokola 1.pantu sūdzējās par īpašuma tiesību pārkāpumu. Tiesa atgādināja, ka Konvencija neuzliek Līgumslēdzējvalstīm nekādus pienākumus novērst netaisnības un zaudējumus, kas ir radušies pirms Konvencijas ratificēšanas un Tiesa nav kompetenta izskatīt sūdzības par 1993. un 1994. gada notikumiem, kas bija īslaicīgi un neradīja ilgstošu “tiesību zaudēšanas” situāciju. Attiecībā uz iesniedzēja sūdzību par iespējamo 1.protokola 1.panta pārkāpumu, Tiesa norādīja, ka šai sūdzībai trūkst pamatojuma, jo dokumenti, kas liecinātu par šo pārkāpumu nav iesniegti, līdz ar ko Tiesa secināja, ka šīs iesniedzēja sūdzības ir acīmredzami nepamatotas.
- d. 2006.gada 16. novembrī Tiesa secināja, ka lietā “*Mitina pret Latviju*” Latvijas varas iestādes nav aizskārušas iesniedzējas tiesības, ko viņai garantē Konvencijas 8. pants un atzina lietu par nepieņemamu izskatīšanai. Atsaucoties uz Konvencijas 8. pantu iesniedzēja uzskatīja, ka pret viņu pieņemtais izbraukšanas rīkojums nepamatoti aizskar viņas tiesības uz privāto un ģimenes dzīvi. Tiesa atgādināja, ka Konvencija negarantē tiesības iecerot vai uzturēties valstī personām, kas nav tās piederīgie. Tiesa konstatēja, ka pret iesniedzēju pieņemtais izbraukšanas rīkojums nekad nav ticis izpildīts un saskaņā ar Administratīvā procesa likuma 360. panta 4. daļu to izpildīt vairs nav iespējams jo kopš tā stāšanās spēkā ir pagājuši vairāk nekā trīs gadi. Līdz

bet publiski nav pieejams. Ja sūdzība tiek reģistrēta, saskaņā ar Konvencijas 29.pantu, Tiesas Palātas lemj, vai sūdzība ir pieņemama izskatīšanai pēc būtības.

ar to, Tiesa secināja, ka iesniedzēja nevar pretendēt uz cietušās statusu. Papildus Tiesa atzīmēja, ka iesniedzēja pati nemēģināja izmantot Imigrācijas likuma iespējas un nav griezusies valsts institūcijās ar lūgumu legalizēt savu uzturēšanos Latvijā.

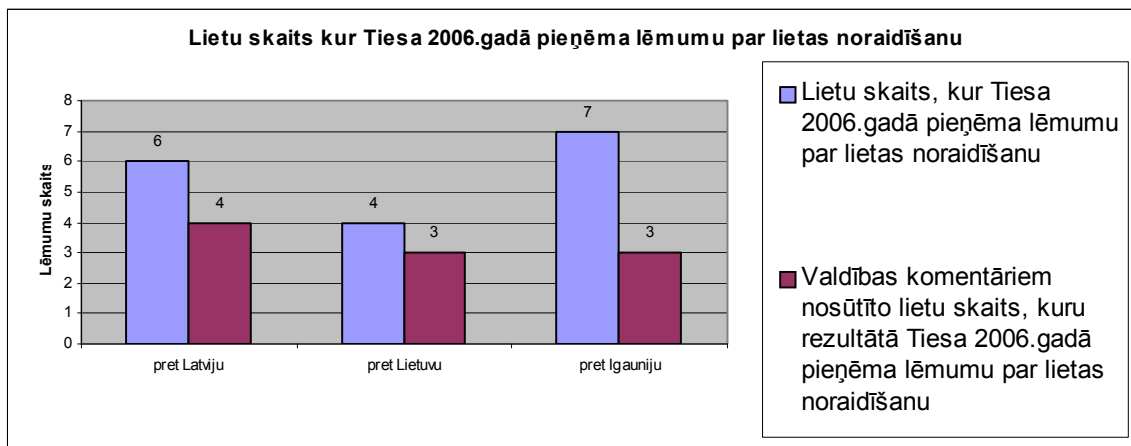
15. No izskatāmo lietu saraksta, laikā no 2000.gada līdz 2006.gada beigām, Tiesa svītrojusi piecas lietas pret Latviju. 2006.gadā Tiesa pieņēma lēmumu par lietas svītrošanu no izskatāmo lietu saraksta 3 lietās. Divas lietas, “*Ozoliņa pret Latviju*” un “*Putniņa pret Latviju*”, tika svītrotas no izskatāmo lietu saraksta sakarā ar mierizlīguma noslēgšanu. Bet lietā “*Tuzovs pret Latviju*” - sakarā ar to, ka sūdzības iesniedzējs pārtrauca atbildēt uz Tiesas vēstulēm, līdz ar ko Tiesa uzskatīja par pamatotu secināt, ka iesniedzējs vairs nevēlas uzturēt savu prasību.
16. Tabulas Nr. 8, 9 un 10 ilustrē Tiesas pieņemto lēmumu tendenci lietās pret Latviju salīdzinājumā ar Lietuvu un Igauniju. Tabula Nr. 8 demonstrē lēmumu par lietas pieņemamību izskatīšanai pēc būtības tendenci.

Tabula Nr.8

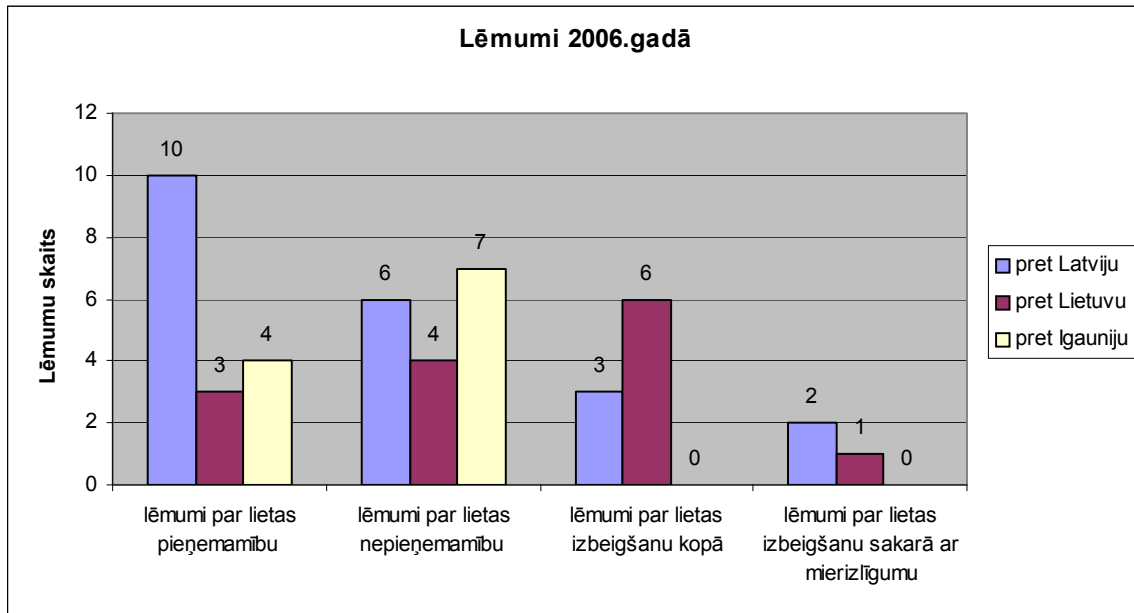
17. No četrām lietām pret Lietuvu, kurās Tiesa 2006.gadā pieņēma lēmumu par lietas nepieņemamību izskatīšanai, Lietuvas valdībai komentāru sniegšanai bija komunikētas trīs lietas, savukārt no septiņām lietām pret Igauniju, kurās Tiesa pieņēma lēmumu par lietas nepieņemamību izskatīšanai valdībai komentāru sniegšanai bija komunikētas tikai trīs lietas.

Tabula Nr.9

18. No sešām lietām pret Lietuvu, kas 2006.gadā tika izbeigtas ar Tiesas lēmumu par lietas svītrosānu no izskatāmo lietu saraksta, viena lieta tika svītrotā sakarā ar mierizlīguma noslēgšanu, viena lieta sakarā ar lietas atrisināšanu, bet četras lietas sakarā ar to, ka sūdzības iesniedzēji pārtrauca atbildēt uz Tiesas vēstulēm. Savukārt 2006.gadā nevienā lietā pret Igauniju netika pieņemts lēmums par lietas svītrosānu no izskatāmo lietu saraksta.

Tabula Nr.10

19. Laikā no 2000.gada līdz 2006.gadam saīsinātā procesā⁷ Tiesā skatīto lietu pret Latviju skaits bija 21 lieta. 2006.gada laikā no 22 valdībai komunicētajām lietām saīsinātā procesā Tiesā tika skatītas 19 lietas. 2007.gadā, no janvāra līdz 30.jūnijam, 25 no 26 valdībai komunicētajām lietām tiks skatītas saīsinātā procesā.
20. Bez jau iepriekš minētajām lietām 2006.gadā Birojs sniedza komentārus Tiesai par taisnīgu atlīdzību lietās: “Broka pret Latviju”, “Čistjakovs pret Latviju”, “Keipenvardecas pret Latviju”, “Andrejeva pret Latviju”, “Estrihs pret Latviju” un “Nazarenko pret Latviju”. Komentārus par bezmaksas juridiskās palīdzības piešķiršanu Birojs sniedza lietās: “Moisejevs pret Latviju”, “Zandbergs pret Latviju” un “Igars pret Latviju”. Papildkomentārus Tiesai Birojs sniedza lietās: “Andrejeva pret Latviju”, “Kaftailova pret Latviju”, “Miholapa pret Latviju”, “Ņikitenko pret Latviju” un “Vikulovi pret Latviju”. Papildus, 2006.gadā valdība pieņēma lēmumu par mierizlīguma sarunu sākšanu trīs lietās, kas uz šo brīdi atrodas dažādās stadijās.
21. Laikā no 2000.gada līdz 2007.gada 30.jūnijam, lietās pret Latviju *ad hoc* tiesnešus Tiesa nozīmēja 18 lietās. 2006.gadā Birojs organizēja *ad hoc* tiesneša nozīmēšanu lietā

⁸ Saskaņā ar Konvencijas 29.panta 3.punktu, lēmums par iesnieguma pieņemšanu izskatīšanai tiek pieņemts atsevišķi, ja vien Tiesa, pamatojoties uz Tiesas reglamenta 54A1 punktu nenolemj piemērot saīsināto procesu, tas ir, paziņot par sūdzībām atbildētājam dalībvalstij un lūgt to iesniegt rakstveida apsvērumus gan par sūdzību pieņemamību, gan argumentus par faktiem.

AMzino_060807; Ministru kabineta pārstāvja starptautiskajās cilvēktiesību institūcijās darba pārskats par 2006.gadu

“Vistiņš un Perepjolkins pret Latviju”, savukārt 2007.gadā ad hoc tiesnesis tika nozīmēts lietā *“Ādamsons pret Latviju”*.

22. Laikā no 2000.gada līdz 2007.gada 30.jūnijam Latvija bija iesaistījusies trešās puses statusā 3 lietās, savukārt pret Latviju skatāmajās lietās *”Sisojevi pret Latviju”*, *“Sļivenko pret Latviju”*, *“Vikulovi pret Latviju”*, *“Vasiļevskis pret Latviju”* un *“Kononovs pret Latviju”* kā trešā puse ir iesaistījusies Krievija.

II.3. Tiesas spriedumi

23. Līdz 2007.gada 30.jūnijam Tiesa pieņēma 22 Tiesas Palātas spriedumus pret Latviju, 3 Tiesas Lielās palātas spriedumus pret Latviju, kā arī 3 Tiesas palātas spriedumus lietās, kur Latvija bija iesaistījusies 3.puses statusā.
24. 2006.gada laikā Tiesa pieņēma 1485 Tiesas Palātas spriedumus un 30 Tiesas Lielās palātas spriedumus. Lietās pret Latviju, 2006.gada laikā Tiesa pieņēma 9 Tiesas palātas spriedumus, vienu Tiesas Lielās palātas spriedumu, kā arī vienu Tiesas spriedumu lietā, kur Latvija iesaistījās 3.puses statusā.
25. 2006.gada 16.martā, izskatot lietu *“Ždanoka pret Latviju”* apelācijas instancē, Tiesas Lielā palāta pasludināja, ka Latvija nav pārkāpusi Konvencijas 1.protokola 3.pantu (tiesības uz brīvām vēlēšanām) un ka nav nepieciešams atsevišķi vērtēt iesniedzējas sūdzību par Konvencijas 10.pantu (tiesības uz vārda brīvību) un 11.pantu (tiesības uz pulcēšanās brīvību). Līdz ar to, Latvijai nav jāmaksā iesniedzējai taisnīga atlīdzība, kā to bija lēmusi Tiesas palāta, izskatot šo lietu pirmajā instancē.
26. Divas lietas pret Latviju, kurās Tiesas Palātas pasludināja spriedumus, 2006.gadā ir pārsūdzētas un par tām jau ir pieņemts lēmums par pieņemamību izskatīšanai Tiesas Lielajā palātā:
- a. 2006.gada 15.septembrī Latvijas valdība pārsūdzēja 2006.gada 15.jūnijā pasludināto Tiesas Palātas spriedumu lietā *“Ševanova pret Latviju”*, ar kuru Tiesa atzina, ka ir noticis Konvencijas 8.panta pārkāpums attiecībā uz iesniedzējas tiesībām uz privāto dzīvi. Iesniedzēja uzskatīja, ka viņas iespējamā izraidīšana no Latvijas teritorijas ir iejaukšanās viņas privātajā un ģimenes dzīvē, jo gadījumā, ja lēmums par viņas izraidīšanu tiks izpildīts, viņa būs spiesta šķirties no sava dēla, ar kuru viņa dzīvo kopā Latvijā. Tiesa atzina, ka iesniedzēja ir nodzīvojusi Latvijā 35 gadus, ka šo daudzo gadu laikā iesniedzēja ir attīstījusi personīgās, sociālās un ekonomiskās saites ar Latviju, kas bija jāņem vērā privātās dzīves kontekstā pieņemot izraidīšanas rīkojumu pret iesniedzēju. Iesniedzēja lūdza Tiesu pieņemt lēmumu atlīdzināt viņai materiālos zaudējumus 3 206,86 latu apmērā, piešķirt viņai morālo kompensāciju 10 000 latu apmērā un ar tiesāšanu saistītos izdevumus 1 420 latu apmērā (kopsummā 14 626,86 latu apmērā). Tiesa noraidīja iesniedzējas prasību atlīdzināt materiālos zaudējumus. Tiesa daļēji apmierināja iesniedzējas prasību piespriest atlīdzību par morālo kaitējumu, piešķirot 5 000 eiro un tiesvedības izdevumus, attiecīgi piešķirot 1

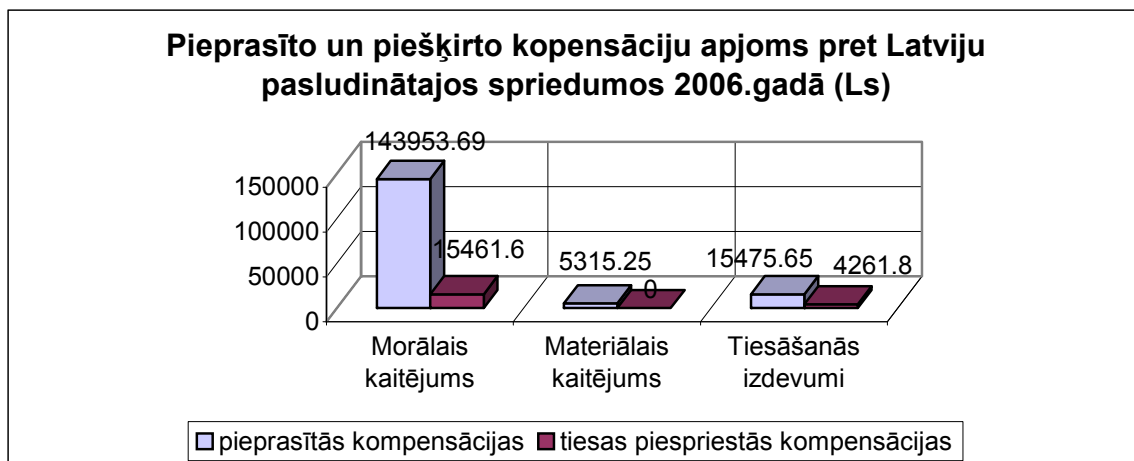
000 eiro. 2006.gada 23.oktobrī Tiesas Lielā palāta pieņēma Latvijas valdības iesniegto apelāciju izskatīšanai, kā arī nolēma izskatīt šo lietu rakstveida procesā.

- b. 2006.gada 22.septembrī Latvijas valdība pārsūdzēja 2006.gada 22.jūnijā pasludināto Tiesas Palātas spriedumu lietā *“Kaftailova pret Latviju”*, ar kuru Tiesa atzina, ka ir noticis Konvencijas 8.panta pārkāpums attiecībā uz iesniedzējas tiesībām uz privāto dzīvi. Iesniedzēja uzskatīja, ka viņas svītrosana no Iedzīvotāju reģistra bija nelikumīga, kā arī sūdzējās par to, ka netiek legalizēts viņas statuss Latvijā. Tiesa ņēma vērā, ka iesniedzēja ir nodzīvojusi Latvijā 22 gadus un, ka šo daudzo gadu laikā iesniedzēja ir attīstījusi personīgās, sociālās un ekonomiskās saites ar Latviju, kas nenoliedzami veido jebkura cilvēka privātās dzīves sastāvdaļu. Līdz ar to Latvijas amatpersonu atteikums legalizēt iesniedzējas pastāvīgo uzturēšanos Latvijā bija iesniedzējas tiesību uz privāto dzīvi pārkāpums. Prasību piešķirt viņai taisnīgu atlīdzību iesniedzēja Tiesai neiesniedza. 2006.gada 23.oktobrī Tiesas Lielā palāta pieņēma Latvijas valdības iesniegto apelāciju izskatīšanai, kā arī nolēma izskatīt šo lietu rakstveida procesā.

27. Tiesas palātas spriedumi tika pasludināti lietās *“T.Freimanis un A.Līdums pret Latviju”*, *“Svipsta pret Latviju”*, *“Jurjevs pret Latviju”*, *“Kornakovs pret Latviju”*, *“Moisejevs pret Latviju”*, *“Kadiķis pret Latviju”* un *“I.Dmitrijevs pret Latviju”*.

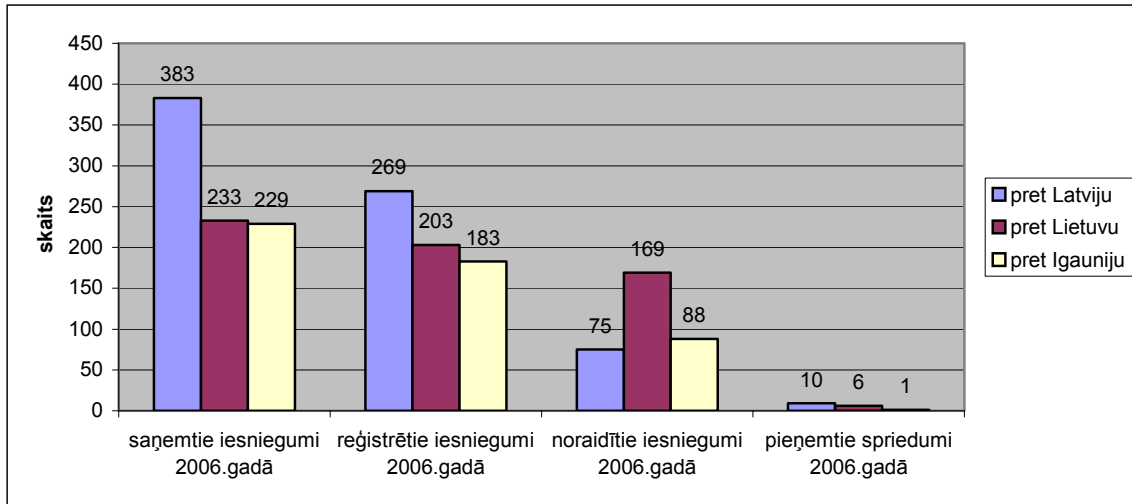
28. Tabulā Nr.11 redzama 2006.gadā Tiesas piesprietās kompensācijas summa par konstatētajiem pārkāpumiem salīdzinoši ar iesniedzēju pieprasīto summu. No tabulas Nr.11 varam secināt, ka 2006.gadā deviņās lietās, kurās Tiesa pasludinājusi spriedumu, konstatējot pārkāpumus un piespriežot taisnīgu atlīdzību par konstatētajiem pārkāpumiem un kurās spriedums ir stājies spēkā, Latvija kopā ir samaksājusi 15 461,60 latus, iesniedzēju sākotnēji prasīto 164 744,92 latu vietā. Kopš 2000.gada Latvijas valsts Tiesas piesprietajās kompensācijās kopā izmaksājusi 53 369,60 Ls.

TabulaNr.11

29. Tabula Nr.12 parāda 2006.gada laikā iesniegto, reģistrēto un noraidīto iesniegumu, kā arī pieņemto spriedumu skaita salīdzinājumu starp Latviju, Lietuvu un Igauniju.

Tabula Nr.12

II.4. Tiesas spriedumu izpilde.

30. Pēc Tiesas sprieduma pasludināšanas un stāšanās spēkā, tas tiek nodots Tiesas spriedumu izpildes uzraudzības institūcijai – Eiropas Padomes Ministru vietnieku komitejai (turpmāk - EPMVK), kas pieņem galīgo rezolūciju par sprieduma izpildi. Līdz šim EPMVK ir pieņēmusi tikai divas rezolūcijas par spriedumu izpildi – lietās “Podkolzina pret Latviju” un “Kulakova pret Latviju”.
31. 2006.gadā netika pieņemta neviena galīgā rezolūcija par spriedumu izpildi lietās pret Latviju. Spriedumu izpilde turpinājās 13 lietās pret Latviju, kurās Tiesas spriedums stājies spēkā.
- Lietā “Farbtuhs pret Latviju” jautājumi par vispārējiem pasākumiem šī sprieduma izpildei tika skatīti EPMVK 2006.gada 28.-29. marta sēdē.
 - Lietā “Freimanis un Līdums pret Latviju” jautājumi par vispārējiem pasākumiem šī sprieduma izpildei tika skatīti EPMVK 2006.gada 4.-5.jūlija sēdē.
 - 2006.gadā notika Tiesas 2006.gada 9.marta sprieduma izpilde lietā “Svipsta pret Latviju”. Par šī sprieduma izpildei pieņemtajiem individuāliem un vispārējiem pasākumiem EPMVK tika informēta 2006.gada 17.-18.oktobra sēdē.
 - 2006.gadā notika Tiesas 2006.gada 4.maija sprieduma izpilde lietā “Kadiķis pret Latviju”. Par šī sprieduma izpildei pieņemtajiem vispārējiem pasākumiem EPMVK tika informēta 2006.gada 17.-18.oktobra sēdē.
 - 2006.gadā notika Tiesas 2006.gada 15.jūnija spriedumu izpilde lietās “Jurjevs pret Latviju” un “Kornakovs pret Latviju”. Par šo spriedumu izpildei pieņemtiem individuāliem un vispārējiem pasākumiem EPMVK komiteja tika informēta 2006.gada 5.-6.decembra sēdē.

- Lietā "*Tatjana Sļivenko un citi pret Latviju*" 2006.gadā turpinājās konsultācijas ar Eiropas Padomes Tiesas spriedumu izpildītāju departamentu, kā arī ar Sļivenko advokātiem. Tika noslēgts mierizlīgums, bet galīgā rezolūcija par sprieduma izpildi pagaidām nav pieņemta. Par šī sprieduma izpildei pieņemtajiem vispārējiem pasākumiem EPMVK tika informēta 2006.gada 6.-7.jūnija sēdē, savukārt par pieņemtajiem individuāliem pasākumiem - 2006.gada 5.-6. decembra sēdē.
- 2006.gadā turpinājās Tiesas 2006.gada 4.maija sprieduma izpilde lietā "*Moisejevs pret Latviju*", Tiesas 2002.gada 28.novembra sprieduma izpilde lietā "*Aleksandrs Lavents pret Latviju*", kā arī Tiesas 2004.gada 27.maija sprieduma izpilde lietā "*Vides aizsardzības klubs pret Latviju*".
- 2006.gada laikā Birojs turpināja sekot diskusijām, apspriežot spriedumu izpildi EPMVK lietās "*Hirsts pret Apvienoto Karalisti*", "*Baklanovs pret Krieviju*" un "*Agrotehserviss pret Ukrainu*", kuru tiesas procesos Latvijas valdība bija iesaistījusies trešās puses statusā. Patreiz notiek konsultācijas par iespējamiem Tiesas sprieduma "*Hirsts pret Apvienoto Karalisti*" ieviešanas pasākumiem Latvijā.

III. MINISTRU KABINETA INTEREŠU PĀRSTĀVĪBA ANO SPECIĀLO PROCEDŪRU IETVAROS

32. Pārstāvat Ministru kabineta intereses ANO speciālo procedūru ietvaros, Pārstāvis:
- a. seko ANO speciālajās procedūrās iesniegtajiem un Latvijas valdībai komunicētajiem iesniegumiem pret Latviju un noteiktajos termiņos dara zināmu un aizstāv valdības viedokli, pirms tam konsultējoties ar atbildīgajām valsts institūcijām;
 - b. sniedz atbildes uz jebkuriem citiem ANO speciālo procedūru ietvaros izveidoto institūciju uzdotajiem jautājumiem šo institūciju noteiktajā termiņā;
 - c. sagatavo un iesniedz valdībai ziņojumu par valdības nostāju gadījumā, kad sūdzība pieņemta izskatīšanai pēc būtības, un kad lietā pieņemts valdībai nelabvēlīgs lēmums;
 - d. nodrošina ANO cilvēktiesību institūciju pieņemto secinājumu tulkošanu un publicēšanu; iesaka veicamos individuālos un vispārējos pasākumus šo secinājumu izpildei.
33. Pārstāvis ir atbildīgs par sekojošu septiņu Latvijai saistošu daudzpusējo līgumu cilvēktiesību jomā izpildi Latvijā sagatavošanu, iesniegšanu un aizstāvēšanu starptautiskajās cilvēktiesību institūcijās: 1949.gada Konvenciju par cīņu ar cilvēktirdzniecību un prostitūcijas ekspluatēšanu no trešo personu puses, 1965.gada Konvenciju par jebkuras rasu diskriminācijas izskaušanu, 1966.gada Starptautisko paktu par pilsoniskajām un politiskajām tiesībām, 1966.gada Starptautisko paktu par ekonomiskajām, sociālajām un kultūras tiesībām, 1979.gada Konvenciju par jebkuras

sieviešu diskriminācijas izskaušanu, 1984.gada Konvenciju pret spīdzināšanu un citādu cietsirdīgu, necilvēcīgu vai cilvēka cieņu pazemojošu apiešanos un sodīšanu un 1989.gada Bērna tiesību konvenciju.

III.1. Nacionālo ziņojumu par konvenciju izpildi sagatavošana

34. Ar 2006.gada 20.decembra Ministru kabineta rīkojumu Nr.984 tika izveidota darba grupa *Latvijas kārtējā ziņojuma par 1965.gada 21.decembra Konvenciju par jebkuras rasu diskriminācijas izskaušanu izpildei Latvijas Republikā*. Ziņojuma apstiprināšana Ministru kabinetā ir plānota 2007.gada jūlijā.

III.2. Sagatavoto nacionālo ziņojumu aizstāvēšana ANO institūcijās

35. 2006.gada 16.maijā ANO Bērnu tiesību komitejas 42.sesijā Ženēvā tika izskatīts un aizstāvēts Latvijas otrais kārtējais "*Ziņojums par ANO Bērnu tiesību konvencijas izpildi Latvijā*". Ziņojuma aizstāvēšanai Birojs organizēja delegācijas apstiprināšanu, kurā bija iekļauti atbildīgo ministriju un dienestu pārstāvji. Pirms aizstāvēšanās, Birojs rakstiski sniedza atbildes uz ANO Bērnu tiesību komitejās uzdotajiem papildus jautājumiem par ziņojumu. Nevalstiskā organizācija "Glābiet bērnus", nevalstisko organizāciju tīkls "Glābiet bērnus" un nevalstiskā organizācija "Latvijas cilvēktiesību komiteja" iesniedza alternatīvos ziņojumus ANO Bērnu tiesību komitejai par minētās konvencijas izpildi Latvijā, kas tika izmantoti aizstāvēšanas laikā kā papildus informācijas avots.
36. ANO Bērnu tiesību komiteja atzinīgi novērtēja Biroja sagatavotās un iesniegtās informācijas par ANO Konvencijas par bērna tiesībām izpildi kvalitāti, kā arī konstruktīvo dialogu ar Latvijas delegāciju ANO Bērnu tiesību komitejas sesijas laikā. ANO Bērnu tiesību komiteja apsveica Latviju ar sasniegto progresu visās jomās, kuras skar ANO Konvencija par bērna tiesībām.
37. 2006.gadā tika uzsākts darbs pie papildus informācijas apkopošanas, atbildot uz ANO Ekonomisko, sociālo un kultūras tiesību komitejas jautājumiem par 1966.gada Starptautiskā pakta par ekonomiskajām, sociālajām un kultūras tiesībām izpildi Latvijas Republikā. Papildus informācijas apkopošanai bija izveidota darba grupa, kuras sastāvā bija iekļauti Bērnu un ģimenes lietu, Ekonomikas, Iekšlietu, Izglītības un zinātnes, Kultūras, Labklājības, Tieslietu un Veselības ministriju, kā arī Īpašu uzdevumu ministra sabiedrības integrācijas lietās sekretariāta pārstāvji.

III.3. Atbildīgo ANO komiteju secinājumu ieviešana

38. 2006.gadā, pēc "*Ziņojuma par ANO Bērnu tiesību konvencijas izpildi Latvijā*" aizstāvēšanas un ANO Bērnu tiesību komitejas rekomendāciju saņemšanas Birojs uzsāka darbu pie ANO Bērnu tiesību komitejas rekomendāciju tulkojuma un ziņojuma Ministru kabinetam par "*Ziņojuma par ANO Bērnu tiesību konvencijas izpildi Latvijā*" aizstāvēšanu, kurā tiks apkopoti ANO Bērnu tiesību komitejas ieteikumi un rekomendācijas, kā arī iesniegti priekšlikumi grozījumiem Latvijas tiesību aktos.

39. Atskaites periodā turpinājās darbs pie ANO Cilvēktiesību komitejas ieteikumu izpildes un ieviešanas par 1966.gada Starptautiskā Pakta par pilsoniskajām un politiskajām tiesībām izpildi un konkrēti pie MK 2004.gada 18.marta sēdes protokola Nr.14 12.paragrāfā minēto uzdevumu izpildes – tika veidotas darba grupas, kas, regulāri izvērtējot Latvijas tiesību aktu atbilstību uzņemtajām starptautiskajām saistībām piedāvātu iespējamus risinājumu variantus. Ar 2005.gada 22.decembra Ministru kabineta rīkojumu Nr.832 tika pagarināts termiņš darba grupai, kas nodarbojas ar ieteikumu par personas tiesībām brīvības atņemšanas vietās īstenošanu un 2006.gada laikā notika darba grupas sanāksmes par ANO Cilvēktiesību komitejas secinājumos minētajiem jautājumiem. Darba grupai bija jāiesniedz valdībai informatīvais ziņojums par situācijas izklāstu un priekšlikumiem iespējamiem risinājuma variantiem līdz 2006.gada 30.aprīlim, kas veiksmīgi tika izdarīts.

III.4. ANO cilvēktiesību padomes speciālās procedūras

40. ANO Cilvēktiesību Padomes (bijušās ANO Cilvēktiesību Komisijas) speciālās procedūras ir mehānisms, kas tika izveidots ar mērķi novērot specifiskās cilvēktiesību situācijas (tematiskie mehānismi), vai arī novērot situāciju kādā valstī/reģionā (valstu mehānismi).
41. Pašlaik ir nodibināti 28 tematiskie un 13 valstiskie ANO Cilvēktiesību Padomes speciālo procedūru mandāti. 2006.gadā Birojs uzsāka darbu pie atbildes sagatavošanas uz ANO Patvaļīgās aizturēšanas darba grupas vēstuli uz ko atbildi iesniedza 2007.gada janvāra sākumā.

IV. CITI DARBI

IV.1. Biroja darba plānošana

42. 2006.gadā Biroja darbinieki izstrādāja Biroja darbības stratēģiju 2007.-2009.gadam.

IV.2. Latvijas tiesību aktu un prakses analīze

43. 2006.gada laikā Birojs turpināja analizēt atsevišķu tiesību normu atbilstību starptautiskajiem cilvēktiesību standartiem un Latvijas uzņemtajām starptautiskajām saistībām. Biroja darbinieki aktīvi piedalījās vairākās Tieslietu ministrijas organizētajās darba grupās: par grozījumiem tiesību aktos, kas regulē ieslodzīto balsošanas tiesības, par grozījumiem 2005.gada 15.februāra noteikumos Nr.130 *“Noteikumi par valodu lietošanu informācijā”*, par grozījumiem likumā *“Par izziņas iestādes, prokuratūras vai tiesas nelikumīgas vai nepamatotas rīcības rezultātā nodarīto zaudējumu atlīdzināšanu”*, par Satversmes 92.pantā ietvertā regulējuma efektīvu ieviešanu tiesību aktos.
44. Atskaites periodā, Birojs sniedza atzinumus par sekojošiem tiesību aktu projektiem:
- likumprojekts *“Grozījumi likumā “Par sapulcēm, gājieniem un piketiēm”*”;
 - likumprojekts *“Grozījumi likumā “Administratīvā procesa likums”*”;
 - likumprojekts *“Grozījumi Krimināllikumā”*.

IV.3. Starptautisko tiesību normu ieviešana Latvijā

45. Birojs regulāri analizē aktīvajā lietvedībā esošās lietas un izvērtē to atbilstību pastāvošai situācijai un spēkā esošajiem tiesību aktiem. Biroja darbinieki atskaites periodā ierosināja diskusijas par dažādiem cilvēktiesību un tiesību aktu piemērošanas jautājumiem Latvijā, kā arī veica sekojošus pētījumus:
- par Satversmes 92.panta piemērošanas praksi Latvijas tiesās un situācijas atbilstību Konvencijas 5. un 13. panta prasībām;
 - spīdzināšanas izpratne Krimināllikumā un tās atbilstība starptautiskajiem cilvēktiesību standartiem;
 - par rasistisko noziedzīgo nodarījumu definīciju Krimināllikumā un to atbilstību starptautiskajiem cilvēktiesību standartiem (pētījums tika nosūtīts Tieslietu ministrijai, Ģenerālprokuratūrai, Augstākai Tiesai, Satversmes Tiesai un Saeimas Juridiskajam birojam);
 - “Saeimas vēlēšanu likumā” paredzēto pasīvo vēlēšanu tiesību ierobežojuma atbilstība Satversmei un starptautiskajiem cilvēktiesību standartiem;
 - Kriminālprocesa likuma 248.panta (bijušā Latvijas Kriminālprocesa kodeksa 80.panta), kas nosaka, apcietinātas personas tiesības nodrošināt bez uzraudzības palikušo nepilngadīgo aizbildnībā vai aizgādībā esošu personu, kā arī īpašuma uzraudzību, piemērošanas procesuālā regulējuma trūkums;
 - Par Tiesas praksi lietās par politiskajiem lēmumiem un pieeju tiesai.
46. Atskaites periodā Birojs sniedza komentārus par terorismu upuru kompensācijām, piedalījās informatīvā ziņojuma par pievienošanos Eiropas Padomes konvencijai par terorisma novēršanu izstrādē, kā arī sagatavoja analītiskus pārskatus par Tiesas praksi lietās par legālo prezumpciju; par tiesnešu kandidātiem izvirzīto ierobežojumu atbilstību cilvēktiesību standartiem, kā arī prasībām, kas jaunajā Kriminālprocesa likumā izvirzītas tiesnešu objektivitātei. Birojs sniedza komentārus par Latvijas pozīciju sakarā ar Padomes Ietvarlēmuma projektu par procesuālajām tiesībām, Padomes Ietvarlēmuma projektu par rasismu un ksenofobiju.
47. 2006.gada 31.janvārī tika parakstīts *Eiropas līgums par personām, kas piedalās Eiropas Cilvēktiesību tiesas procesā*. Līgums paredz papildus aizsardzību un garantijas personām, kas piedalās Tiesas procesā un šī līguma mērķis ir nodrošināt šīm personām iespēju brīvi sazināties ar Tiesu, garantēt pārvietošanās brīvību, lai varētu pilnvērtīgi piedalīties lietas izskatīšanā Tiesā, kā arī pasargāt no iespējamās vajāšanas saistībā ar procesu Tiesā. Birojs sagatavoja likumprojekta “*Par Eiropas līgumu par personām, kas piedalās Eiropas Cilvēktiesību tiesas procesā*” dokumentus un ar 2006.gada 6.jūnija likumu Saeima to ratificēja.
48. Birojs sagatavoja likumprojekta “*Par Eiropas Cilvēka tiesību un pamatbrīvību aizsardzības konvencijas 14.protokolu, kas groza Konvencijas kontroles sistēmu*” dokumentus. Konvencijas 14.protokols groza Konvencijas kontroles sistēmu. Ar 2006.gada 9.februāra likumu Saeima to pieņēma un apstiprināja. Birojs aktīvi sekoja līdzī protokola ratifikāciju izsludināšanas procesam, lai savlaicīgi iesniegtu Eiropas Padomei ratifikācijas rakstu.

49. Ar 2006.gada 23.februāra Ministru kabineta rīkojumu Nr.78 "Par darba grupu nacionālā ziņojuma izstrādei par Vispārējās konvencijas par nacionālo minoritāšu aizsardzību ieviešanu" tika izveidota darba grupa Latvijas nacionālā ziņojuma par Vispārējās konvencijas par nacionālo minoritāšu aizsardzību ieviešanu izstrādei. Pārstāve, kas bija darba grupas vadītāja vietniece, sagatavoja ziņojuma vadlīnijas, kā arī vadīja "*Latvijas sākotnējā ziņojuma par Eiropas Padomes Vispārējās konvencijas par nacionālo minoritāšu aizsardzību izpildi Latvijā*" izstrādes procesu. Ziņojuma projekts tika apspriests arī ar neatkarīgiem ekspertiem mazākumtautību jomā, kas izvērtēja gan sagatavotā projekta kvalitāti, gan izteica priekšlikumus turpmākai rīcībai. Augstākminēto ziņojumu Ministru kabinets apstiprināja 2006.gada 3.oktobrī un tas tika iesniegts Eiropas Padomes ģenerālsekretāram.
50. Sadarbībā ar Latvijas Republikas Pastāvīgas pārstāvniecību ANO, Ženēvā, tika turpināts dialogs ar ANO Augstā komisāra Bēgļu jautājumos biroju, skaidrojot nepilsoņa statusu Latvijā un tā definējumu starptautisko tiesību kontekstā. Pārstāve piedalījās sarunās ar ANO Augstā komisāra Bēgļu jautājumos biroju par iespējamiem grozījumiem Augstā Komisāra biroja sagatavotajā statistikas ziņojumā, lai atbilstoši atspoguļotu nepilsoņu situāciju Latvijā. Rezultātā, 9.jūnijā tika nopublicēta ANO Augstā komisāra Bēgļu jautājumos biroja apkopotā statistika par bezvalstniekiem ar atzīmi, ka uz LR nepilsoņiem netiek attiecināta 1954.gada Bezvalstnieku konvencija, jo viņu tiesību apjoms ir ievērojami plašāks.

IV.4. Sadarbība ar starptautiskajām cilvēktiesību organizācijām

51. 2006.gadā Birojs sagatavoja papildus informāciju par vairāku Eiropas Padomes Ministru Komitejas rekomendāciju izpildi Latvijā: "*Par nacionālās tiesvedības atjaunošanu saistībā ar Eiropas Cilvēktiesību tiesas spriedumiem*" - Rec(2002)2, "*Par Konvencijas un ECT spriedumu izplatīšanu*" - Rec(2002)13, "*Konvencijas vieta augstāko mācību iestāžu plānā kā arī profesionālajā apmācībā*" - Rec(2004)4, "*Par likumprojektu un likumu saskaņošanu ar Konvencijas prasībām*" - Rec(2004)5, un "*Par tiesiskajiem aizsardzības līdzekļiem*" - Rec(2004)6. Par pēdējās rekomendācijas ieviešanu Eiropas Padomes dalībvalstīs kā ziņotāja ir iecelta Pārstāve.
52. Birojs piedalījās vairākās Eiropas Padomes diskusijās un darba grupās par Eiropas Cilvēktiesību tiesas reformu, Ministru komitejas augstākminēto rekomendāciju⁴ ieviešanu Eiropas Padomes dalībvalstīs, jauna nesaistoša dokumenta par paātrināto patvēruma pieteikuma izskatīšanas procedūru izstrādi, Eiropas Cilvēktiesību tiesas spriedumu izpildes procesa uzlabošanu.
53. Veiksmīgi turpinājās Biroja iesāktā sadarbība ar citu valstu valdību aģentiem Tiesā. 2006.gada sākumā Birojs uzņēma Azerbaidžānas valdības aģenta biroja darbiniekus mācību vizītes laikā.
54. Biroja pārstāvji piedalījās kārtējā valdības aģentu un Eiropas Cilvēktiesību tiesas kopējā seminārā, kas notika 2006.gadā 23.-24.jūnijā Varšavā. Šajā seminārā Pārstāve uzrunāja

⁹ Rec(2002)2, Rec(2002)13, Rec(2004)4, Rec(2004)5, un Rec(2004)6.

AMzino_060807; Ministru kabineta pārstāvja starptautiskajās cilvēktiesību institūcijās darba pārskats par 2006.gadu

dalībniekus par nepieciešamajām izmaiņām Eiropas Cilvēktiesību tiesas Reglamentā un vadīja diskusiju par Eiropas Cilvēktiesību tiesas spriedumu izpildi.

55. Vairākas diskusijas notika ar Latvijas tiesu tiesnešiem un citu juridisko profesiju pārstāvjiem par Eiropas Cilvēktiesību tiesā iesniegtajām sūdzībām pret Latviju un starptautiskajiem cilvēktiesību standartiem (rasu naida/nesaticības kurināšana un šo lietu izmeklēšanas problēmas, tiesības uz privātās un ģimenes dzīves neaizskaramību imigrācijas kontekstā, apcietinājuma problemātika apelācijas instancē Eiropas Cilvēktiesību tiesas judikatūras kontekstā).
56. 2006.gadā Biroja darbinieki tikās ar Francijas izmeklēšanas tiesnesi ar mērķi apspriest Latvijai aktuālos cilvēktiesību un kriminālprocesa jautājumus. Atskaites periodā notika tikšanās ar Beļģijas prokuratūras un tiesas pārstāvjiem, lai iepazīstinātu viņus ar Biroja darbu un sniegtu ieskatu Latvijai aktuālajos cilvēktiesību jautājumos starptautiskajā līmenī.

IV.5. Dalība konferencēs un semināros

57. Atskaites periodā, Biroja pārstāvji piedalījās vairākās starptautiskajās konferencēs un semināros:
 - Krievijas Federācijas valdības organizētajā seminārā *“Effects of the European Convention on Human Rights on the development of national judicial systems of Council of Europe Member States”*, kas notika 28.-30.jūnijā Jaroslavlā, Krievijā;
 - Eiropas Drošības un sadarbības organizācijas (turpmāk – EDSO) organizētajā seminārā *“Upholding the Rule of Law and Due Process in Criminal Justice Systems”*, kas notika no 10. –12.maijam Varšavā, Polijā;
 - Eiropas Savienības un Ķīnas cilvēktiesību seminārā – dialogā, kas notika 2006.gada maijā Vīnē, Austrijā (kuras laikā Biroja darbinieki informēja semināra dalībniekus par Latvijas sekmēm, ieviešot ANO Darba grupas pret patvaļīgu aizturēšanu rekomendācijas), ka arī semināra nākošajā kārtā, kas notika 2006.gada oktobrī Pekinā;
 - sadarbībā ar citām Ārlietu ministrijas struktūrvienībām, Biroja darbinieki piedalījās sanāksmē ar EDSO ekspertiem sakarā ar 9.Saeimas vēlēšanām;
 - Birojs piedalījās seminārā par ANO Cilvēktiesību padomi, kas notika Ženēvā, Šveicē;
 - Birojs piedalījās Somijas valdības organizētajā ekspertu apspriedē par 1966.gada Starptautiskā pakta par ekonomiskajām, sociālajām un kultūras tiesībām papildprotokolu;

- Birojs piedalījās arī Starptautisko humanitāro tiesību institūta organizētajā apaļajā galda diskusijā par kara noziegumu problēmjautājumiem, kas notika Sanremo, Itālijā.
58. Biroja darbinieki novadīja lekciju administratīvajiem tiesnešiem par pulcēšanās brīvības jautājumiem (Konvencijas 11.pants). Pārstāve piedalījās ikgadējā Dišlera konstitucionālā procesa izspēles tiesāšanā, savukārt viens biroja darbinieks 2006.gadā piedalījās Abo Universitātes (Somija) Cilvēktiesību institūta rīkotajosursos. Birojs arī palīdzēja sagatavot Latvijas studentu grupu ANO simulācijai.
59. Papildus, 2006.gadā Pārstāve un Biroja darbinieki piedalījās sekojošās konferencēs un semināros Latvijā:
- Valsts Cilvēktiesību biroja organizētajā seminārā *“Pulcēšanās brīvības tiesiskais regulējums un tā piemērošanas problēmas Latvijā”*;
 - Valsts Cilvēktiesību biroja organizētajā konferencē *“Ombuda institūcija demokrātiskā un tiesiskā valstī”*;
 - Valsts cilvēktiesību centra organizētajā konferencē *“Slēgta tipa iestāžu neatkarīga uzraudzība”*;
 - Juridiskās augstskolas organizētajā seminārā *“International Criminal Law”*;
 - Īpašu uzdevumu ministra sabiedrības integrācijas lietās sekretariāta organizētajā konferencē *“Vispārējās konvencijas par nacionālo minoritāšu aizsardzību monitorings: Eiropas valstis dialogā ar Eiropas Padomi”*;
 - Labklājības ministrijas organizētajā seminārā par dzimumu līdztiesību;
 - Satversmes Tiesas desmitgades jubilejai veltītajā konferencē *“Satversmes tiesas loma Latvijas Republikas Satversmē nostiprināto vērtību aizsardzībā: desmit gadu pieredze un attīstības perspektīvas”*;
 - Tieslietu ministrijas organizētajā diskusijā par rasistisko noziedzīgo nodarījumu Krimināllikumā un to atbilstību starptautiskajiem cilvēktiesību standartiem (reaģējot uz Biroja vēstuli par šī jautājuma problemātiku Latvijā);
 - Sorosa fonda organizētajā prezentācijā par vardarbību ģimenē aspektiem;
 - NVO “Martas” centra projekta atklāšanā par juridisko palīdzību sievietēm, kuras cieš no vardarbības ģimenē;
 - Diskusijā *„Jaunākie Eiropas Cilvēktiesību tiesas nolēmumi un Latvijas aktualitātes”*.

V. PLĀNOTIE DARBI 2007.GADĀ

60. Sakarā ar to, ka Tiesā ir ievēlēta pastāvīgā tiesnese no Latvijas, kā arī attīstoties Tiesas judikatūrai lietās pret Latviju, tiek prognozēts, ka 2007.gadā palielināsies jauno valdībai komunicēto iesniegumu skaits. Turpmāk prognozējams gan pasludināto spriedumu skaita pret Latviju, gan lēmumu par sūdzību pieņemamību izskatīšanai pēc būtības skaita pieaugums.
61. Savukārt ANO institūcijās 2007.gadā jau notika *“Latvijas nacionālā ziņojuma par 1966.gada 16.decembra Starptautiskā pakta par ekonomiskajām, sociālajām un kultūras tiesībām izpildi Latvijā laikā posmā līdz 2002.gada 1.janvārim”*

AMzino_060807; Ministru kabineta pārstāvja starptautiskajās cilvēktiesību institūcijās darba pārskats par 2006.gadu

aizstāvēšana ANO Ekonomisko, sociālo un kultūras tiesību komitejā. Pēc ANO Ekonomisko, sociālo un kultūras tiesību komitejas rekomendāciju saņemšanas sekos komitejas sniegto rekomendāciju izvērtēšana un ziņojuma gatavošana valdībai.

62. 2007.gada novembrī ANO Spīdzināšanas izskaušanas komitejas 39-tajā sesijas laikā ir paredzēta *“Latvijas Republikas otrā kārtējā ziņojuma par 1984.gada 10.decembra konvencijas pret spīdzināšanu un citādu cietsirdīgu, necilvēcīgu vai cilvēka cieņu pazemojošu apiešanos un sodīšanu izpildi laika posmā no 2003.gada 1.novembra līdz 2005.gada 20.aprīlim”* noklausīšanās.
63. Tiek plānots pabeigt darbu pie kārtējā ziņojuma gatavošanas par Rasu diskriminācijas izskaušanas konvencijas izpildi un iesniegt ANO Rasu diskriminācijas izskaušanas komitejai.
64. Tiks stiprināta sadarbība ar citu valstu valdību aģentiem un Eiropas Padomes institūcijām, kā arī ar Latvijas Republikas ministrijām, prokuratūru un citām institūcijām, jo ir redzami uzsāktās sadarbības pozitīvie rezultāti – uzlabojumi ne tikai tiesību aktos, bet arī to piemērošanas praksē. Šis sadarbības veids ir reālākā iespēja, kā samazināt sūdzību skaitu Tiesā un stiprināt valdības aizstāvību.

-teksta beigas-